

Betreft: Gevraagd advies inzake beleidsplan armoedebeleid 2019-2022, ‘Meedoen door Maatwerk’.

Uitgebracht d.d. 30 november 2018 door de Adviesraad WMO/Jeugd Leiden

De Adviesraad is positief over de wijze waarop het college het armoedebeleid de komende 5 jaar wil vormgeven. We zijn het erover eens dat het aanpakken hiervan niet alleen het oplossen is van schuldenproblematiek en het geven van inkomensondersteuning, maar inspanningen vergt op diverse terreinen, met oog voor diversiteit van de doelgroep. Want armoede kan iedereen overkomen.

Als Adviesraad vragen we voor de volgende punten uit de nota aandacht:

Maatwerk

Het college is voornemens met dit nieuwe beleid ook meteen de overschrijding op de begroting op dit budget aan te pakken. Hiervoor gaat volgens een andere methode gewerkt worden. Met deze nieuwe werkwijze is de verwachting dat (uitvoerings)kosten lager zullen zijn. De Adviesraad wil het college erop attenderen dat deze nieuwe werkwijze ook meer kan gaan kosten dan vooraf ingeschat wordt. Omdat bij succesvol zijn van de regeling een groter beroep op de middelen het gevolg kan zijn. Daarnaast is maatwerk vaak duur, vanwege de arbeidsintensievere manier van werken die dat vraagt. Het lijkt ons dat aandacht nodig is voor de positie van de werkers in de SWT's en JGT's en de capaciteit en deskundigheid van teams.

Belangrijk is van te voren te bepalen wat het gewenste effect van dit nieuwe beleid moet zijn.

Wanneer is dit geslaagd en wanneer niet? Uit een evaluatie uit 2017 van de gemeente Zaanstad blijkt dat vergroten van maatschappelijke participatie een lang traject is dat op de korte termijn niet met het werken met een maatwerkbudget wordt bereikt. Door uitblijven van een beroep op andere (dure) vormen van ondersteuning blijken de maatschappelijke effecten pas op langere termijn.

Bovendien adviseert de Adviesraad het college bij de op p. 15 genoemde plannen voor inkadering bij de uitvoering, het oorspronkelijke uitgangspunt van het maatwerkbudget nl. o.a. een minimum aan bureaucratie, niet uit het oog te verliezen. Uit de verhalen die ons bereiken van doelgroepen blijkt dat de gemeente hier zelf nog het een en ander te doen heeft.

Toegankelijkheid

De nieuwe werkwijze kan een drempelverhogend effect hebben voor mensen die niet in een gesprek hun hele situatie met een medewerker willen doornemen. We adviseren het college rekening te houden met dit mogelijk ontmoedigende effect van het nieuwe beleid. We adviseren het college contact te blijven houden met mensen die hierdoor geen beroep meer (willen) doen op financiële ondersteuning/tegemoetkoming van de gemeente en daardoor buiten beeld dreigen te raken en mogelijk juist in financiële nood dreigen te belanden.

Preventie

Het verschaffen van voorschotten is een sterk punt in de regeling. Deze dienen wel met zorgvuldigheid toegekend te worden, om willekeur in verstreking te voorkomen. We hopen dat hier een goede, lichte regeling voor gevonden zal worden.

Doelgroepen

De Adviesraad mist in het beleidsplan specifieke aandacht voor doelgroepen waarvan bekend is dat zij verhoudingsgewijs eerder in financiële nood kunnen geraken dan anderen. We denken dan bijvoorbeeld aan doelgroepen verbonden aan zgn. life events zoals jongeren die de volwassen leeftijd bereiken, ouderen/gepensioneerden met een laag inkomen, mensen in echtscheiding, maar ook aan werkende mantelzorgers en zelfstandigen met een inkomen op of onder het sociaal minimum (stille armoede). We adviseren het college per doelgroep een plan op te stellen hoe ze te bereiken en hoe armoede te voorkomen en bestrijden.

Kortingspas:

In het voorstel op p. 21 staat beschreven dat in 2019 wordt onderzocht of een kortingspas meerwaarde heeft om de maatschappelijke participatie te bevorderen. We adviseren hierbij te kijken naar ervaringen met kortingspassen elders in het land. Zie hiervoor evaluaties van bijvoorbeeld de gemeenten Amsterdam en Nieuwegein.

Samenwerking

Vanzelfsprekend vraagt de nieuwe werkwijze om goede samenwerkingsafspraken tussen medewerkers in de wijkteams en de hulpverlenende (vrijwilligers)organisaties en andere partners in de stad. Om zo vroegtijdig mensen in het vizier te hebben en doorgeleiding naar adequate hulpverlening snel in gang te kunnen zetten. Daarvoor is het allereerst nodig dat men elkaar kent en weet wat je aan elkaar kunt hebben. Vervolgens is het van belang dat er duidelijke werkafspraken gemaakt worden. Een goede bereikbaarheid van de teams voor andere hulpverlenende (vrijwilligers)organisaties is daarbij essentieel.

Tot slot

We hebben als Adviesraad samen met andere partners van de gemeente in de stad op het gebied van armoedebestrijding deelgenomen aan de bijeenkomsten 'Het Nieuwe Armoedebelid', op 11 en 30 oktober jl.. Deze bijeenkomsten waren nuttig en het was zinvol om voortgang, bijstellingen en voorgenomen beleid met elkaar te bespreken. Een positieve bijkomstigheid van deze sessies was dat men elkaar leerde kennen en een beeld kreeg van welke organisaties zich allemaal met dit onderwerp en de doelgroepen bezighouden in de stad. We hebben met elkaar geconcludeerd dat er nog veel winst te behalen is qua afstemming, doorverwijzing en overdracht naar elkaar. Het voorliggende beleidsplan borduurt niet logischerwijs voort op de uitkomsten van deze bijeenkomsten, en geeft ook niet direct aanwijzingen voor een plan van verbetering van geconstateerde knelpunten. We adviseren het college opbrengsten uit deze bijeenkomsten mee te nemen bij het ontwikkelen van het armoedebelid en hierin duidelijk te zijn richting de partners.

*Adviesraad WMO/Jeugd Leiden
30 november 2018*